

A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE UNIÓS FORRÁSBÓL CSEHORSZÁGBAN ÉS MAGYARORSZÁGON LEHET JOBBAN IS?

Túry Gábor

Konvergencia, állami szerepek, beruházások és vállalkozók az Európai Unióban

A KRTK EU-csoportjának szakmai workshopja

Budapest, 2019. január 17.

Bevezető gondolatok

A közösségi közlekedés fejlesztése a konvergencia országokban

Milyen fejlesztések?

Kötőpályás szolgáltatás

- új építése;
- felújítása;
- fejlesztése (pl. biztosító berendezések, villamosítás, új/többlet szolgáltatások);
- **járműbeszerzés**

Közúti szolgáltatás

- új/többlet szolgáltatások;
- **járműbeszerzés**

Hipotézis, kutatási cél

Fő elvként meg kell említeni, hogy a fejlesztéspolitika célja, nem csupán a fejlesztések megvalósítása, de (az uniós versenyjogi szabályozások keretein belül) a hazai vállalkozások helyzetbe hozása is.

- A fejlesztéspolitika sikeressége és a konvergencia eredményessége nem mérhető egyetlen (beruházás vagy a források lehívásának sikeressége) adattal, a **hasznosulást meghatározzák az adott ország erőforrásai és fejlesztéspolitikája különös tekintettel a feldolgozóiparra.**
- **A kohéziós politika külkereskedelmi hatásai:** „Instytut Badań Strukturalnych, Evaluation of benefits to the EU-15 countries resulting from the implementation of the Cohesion Policy in the Visegrad Group countries”

Vizsgálat

- A közlekedésfejlesztési célokat és terveket, különös tekintettel a közösségi közlekedésre (urbanizáció, új megoldások a mobilizációra);
- A közösségi források közvetlen/azonnali hasznosulását, azaz a beruházásoknak milyen hatásuk van a vállalati szektorra;
- **Járműbeszerzést**, mert komplexitása miatt jelentős innovációs és fejlesztő hatása van a hazai iparra; !azonnali innováció!
- A kutatást a jövőben kiterjed **a szolgáltatási szektorra**, vagyis az új megoldások kidolgozására, legyen az alternatív hajtás vagy a szolgáltatások színvonalának emelése / új szolgáltatások megjelenése.

Fontosabb pontok (kutatósi feladatok)

- Uniós forrásból (társ)finanszírozott infrastruktúra fejlesztések Csehországban és Magyarországon, különös tekintettel a kötöttpályás és a nem kötöttpályás közösségi közlekedésre. A 2007-2013 és 2014-2020-as programozási időszak alatt;
- Hazai vállalati szektor állapota különös tekintettel a közbeszerzéseken történő sikeres részvételre;
- Közlekedésfejlesztési programok eredményei.

2007-2013 Magyarország vs. Csehország

- 6,7 milliárd eurót a források 31%-át fordították a közlekedési projektekre. A **források fele** közúti beruházásokat finanszírozott, míg a fennmaradó részen egyenlően osztozott meg a vasúti és egyéb közlekedési beruházások között.
- Közlekedés Operatív Programon** 26,7% Az ország és régióközpontok vasúti és vízi elérhetőségének javítása; 25,5% Városi és elővárosi közlekedés, fejlesztése
- Kötőpályás közlekedés összesen: 1 397 814 millió forint (vasút 966 886; metró 253 198; villamos 147 277; egyéb 30 453)
- A vasútfejlesztési forrás legnagyobb részét a vonalas infrastruktúrára költötték, 152,4 mrd forintot költöttek járműbeszerzésre. A Máv 141,93 forintot, a Gysev 10,31 mrd forintot.

A prioritási téma száma és neve	Alap	Hozzájárulás m euró
1 - A TEN-T vasúti hálózat korszerűsítése és fejlesztése	FS	2197
2 - A TEN-T autópálya és úthálózat építése és korszerűsítése	FS	1614
3 - A TEN-T hálózaton kívüli vasúti hálózat korszerűsítése	FS	394
4 - Az I. osztályú utak modernizálása a TEN-T-n kívül	ERFA	1051
5 - Prága metró- és közúti közlekedési irányítási rendszereinek korszerűsítése és fejlesztése Prágában. m. Prága	FS	330
6 - A multimodális áru fuvarozás támogatása és a belvárosi közlekedés fejlesztése	ERFA	119
7 - Technikai segítségnyújtás	FS	69
Összesen	FS + ERFA	5774

2007-2013 Magyarország

A metró fejlesztések a fővárosi kötöttpályás források 70%-át adták, a teljes városba érkező KözOP támogatások 55%-át adták. A villamos hálózat korszerűsítésére Budapest (55,2 Mrd Ft) és Debrecen (24,8 Mrd Ft) kapott támogatást.

	Mennyiség (db)	Támogatási összeg (Mrd Ft)
villamos	105	66,7
metrószerelvény	37	21,6
trolibusz	49	8,8
hibrid busz	25	4,2
CNG busz	40	4,1
dízel busz	16	0,9
Összesen	272	106,3

2014-2020 Magyarország vs. Csehország

- **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)**
3 918 millió euró. 38%-a vasútfejlesztésre, 35%-a közútfejlesztésre, 27%-a pedig a városi és elővárosi közlekedési beruházások támogatására fordítható.
- A Közép-Magyarországi Régió városi-elővárosi közösségi közlekedési teljesítményének megőrzése: többek között, **Jármű (busz, trolibusz) beszerzés; Busz, trolibusz közlekedés fejlesztése; Kötőpályás járműbeszerzés;**
- A vidéki városi-elővárosi közösségi közlekedési teljesítmény megőrzése: többek között **Buszbeszerzés; Elővárosi vasúti járműbeszerzés**
- **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)**
Az IKOP korlátozottan képes csak a helyi és elővárosi közösségi közlekedés támogatására, ezért a TOP a rendkívül előregedett dízelbusz állomány cseréjét támogatja.
- A **Közlekedési Operatív Program (OPD)** 4 695 millió euró.
- A városi közlekedésben **az elektromos hajtás** (metró, villamos, tram-train, trolibusz és elektromos busz) előmozdítása A fővárosban Prágában tömegközlekedés továbbfejlesztése érdekében a meglévő hálózatot bővítése, korszerűsítése és akadálymentes hozzáférésének biztosítása. A villamos vonalak ezen kívül még Brnóban, Liberecben, Litvínovban, Olomoucban, Ostravában és Pilsenben található. További 13 város üzemeltet trolibuszok hálózatot, ahol szükség van további vonalak építésére és a meglévők modernizálása.
- A másik cél a vasúti közlekedés szélesebb körű / nagyobb arányú használatának feltételeinek kialakítása a közlekedési flotta korszerűsítése révén. A meglévő elavult **közlekedési flotta megújítása**, mind a már használatban lévő járművek korszerűsítését, mind pedig az új járművek vásárlását magában foglalja.

Hazai kötöttpályás beszállítók - Magyarország

Ganz Mávag - Ganz Motor Kft.	Dízelmotorok, hidraulikus hajtóművek, vasúti forgóvázak tervezése és fejlesztése
Ganz Villamossági Művek - Ganz Ansaldo - Ganz Transelektro - Ganz-Skoda Kft.	<u>A társaság 2010-ben megszüntette kompetenciáját a saját termelés területén.</u>
Stadler Szolnok Vasúti Járműgyártó Kft.	FLIRT és GTW típusú járműveihez gyárt fényezett alumínium kocsiszekrényeket
Stadler Magyarország Vasúti Karbantartó Kft.	FLIRT szerelvényeinek karbantartása, továbbá felelős a Bombardier cég vonatainak a szervizeléséért is.
Mozdony és Vasúti Járműjavító Kft. (Szombathely)	Korszerúsítás-felújítás, karbantartási feladatok
Bombardier Transportation Hungary Kft.	Elővárosi, regionális, távolsági motorvonatok és egyéb személyszállító, kötött pályás járművek forgóváz kereteinek gyártása
MÁV-Start ZRt Szolnoki Járműjavító	Korszerúsítás-felújítás, karbantartási feladatok, gyártmányfejlesztés (IC+)
Dunakeszi Járműjavító Kft.	felújítás, karbantartási feladatok, készre szerelés <u>NINCS saját technológia/konstrukció!</u>

Hazai kötőpályás beszállítók - Csehország

Skoda Transportation a.s.	Vasúti kocsik, elektromos mozdonyok, motorvonatok, villamos hajtás trolibuszokhoz és metróhoz, villamos
DPOV a.s.	Korszerűsítés-felújítás, karbantartási feladatok
Inekon Trams, a.s.	Villamosok felújítása és korszerűsítése
Bombardier Transportation Czech Republic a.s.	Főelemek gyártása, szén és rozsdamentes acél hegesztése, végső felületkezelés
Pragoimex a.s.	Villamosok javítása, felújítása és korszerűsítése

Hazai közúti jármű beszállítók

Magyarország		Csehország	
Kravtex Kft.	Városi és távolsági valamint speciális buszok	Iveco Czech Republic	Városi és távolsági buszok
Molitus Kft.	Tervezési feladatok, midibusz gyártási koordináció	SOR Libchavy	Városi és távolsági buszok
Rába Nyrt.	Autóbusz alvázak és futóművek		
MABI-BUS Kft. - Ikarus Egyedi Kft.	Nem működik		
Ikarus Járműtechnika Kft.	Nincs értékelhető termelés		

Közlekedésfejlesztési programok eredményei

Magyarországon 2007-2013-as tervezési időszakban csak az elővárosi motorvonatokra 153 milliárd forintot költöttek a nyertes egy beszállító a Stadler AG volt.

- A csehországi és magyarországi pályázatok eredményeinek elemzése;
- A közösségi források közvetlen/azonnali hasznosulása: a hazai vállalatok részesedése a közösségi közlekedési támogatásokból;
- Jó és rossz példák a hazai innováció elősegítésére;